

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ПОЛТАВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

СВІТ

ОЧИМА СУСПІЛЬСТВОЗНАВЦЯ

*Матеріали
IV Міжрегіональної науково-практичної конференції.*

Полтава • 2021

УДК: 304.4(062)
С24

Редакційна колегія:

Москаленко О.Л., голова ЦК суспільних дисциплін ВСП «ППФК НТУ «ХП»;
Поставний І.М., заступник директора з виховної роботи ВСП «ППФК НТУ «ХП»;
Пуленко І.І., заступник директора з навчально-виробничої роботи ВСП «ППФК НТУ «ХП»;
Маєвська С.В., викладачка суспільних дисциплін ВСП «ППФК НТУ «ХП»;
Малашецька Л.Ф., викладачка суспільних дисциплін ВСП «ППФК НТУ «ХП»;
Пицита Н.Ю., викладачка суспільних дисциплін ВСП «ППФК НТУ «ХП».

Рецензенти:

Супруненко О.Б., кандидат історичних наук, директор Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського, Заслужений працівник культури України;
Тронько Т.В., кандидатка історичних наук, завідувачка кафедри, доцентка кафедри всесвітньої історії та методики викладання історії ПНПУ імені В.Г. Короленка.

Усі матеріали подані в авторській редакції. За повноту висвітлення фактів та їхню достовірність редакційна колегія відповідальності не несе.

Світ очима суспільствознавця : матеріали IV Міжрегіон. наук-практ. кон-ї [Текст] / [упоряд. Москаленко О. Л., Поставний І. М.]. – Полтава, 2021. – 182 с.: іл.

ISBN 978-617-7595-42-6

До збірника включені матеріали, які були оприлюднені на IV міжрегіональній науково-практичній онлайн конференції, що проходила у квітні 2021 р. у Відокремленому структурному підрозділі «Полтавський політехнічний фаховий коледж Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Для викладачів закладів фахової передвищої освіти, вчителів закладів загальної середньої освіти, істориків та краєзнавців, а також широкому колу читачів.

УДК, анотація і ключові слова англійською мовою, в яких матеріалах відсутні, відредаговано.

**УДК 304.4(062)
С24**

ISBN 978-617-7595-42-6

© ВСП «ППФК НТУ «ХП», 2021
© ТОВ «БукРі», 2021

Гончаренко Наталія
goncharenkoni@ukr.net
(Полтава)

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
ПРИ ВИВЧЕННІ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Анотація. Гуманітарні дисципліни відіграють важливу роль у підготовці висококваліфікованих професіоналів, всебічно розвинутих особистостей. Основною умовою підвищення якості навчального процесу є організація плідної самостійної роботи студентів. Використання інформаційних технологій, дистанційного навчання значно розширює її можливості.

Ключові слова: гуманітарні дисципліни, самостійна робота студентів, інтерактивні методи навчання, інформаційні технології, дистанційне навчання.

Abstract. Humanitarian disciplines play an important role in the training of highly qualified professionals, comprehensively developed personalities. The main condition for improving the quality of the educational process is the organization of effective student's self-directed work. The use of information technology, distance learning greatly expands its opportunities.

Keywords: humanitarian disciplines, student's self-directed work, interactive teaching methods, information technology, distance learning.

Сучасне суспільство, що все більше перетворюється на суспільство знань, переводить глобальну конкуренцію між державами переважно у площину конкуренції національних інтелектуальних потенціалів та освітніх систем. Перед закладами передвищої та вищої освіти стоїть завдання підготовки високопрофесійних, ініціативних, творчих спеціалістів, людей, що мають стійку мотивацію до особистісного зростання протягом усього життя. У його вирішенні особлива роль покладається на гуманітарні науки. Гуманітарну освіту варто

розглядати як необхідний елемент підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності. Унікальною особливістю гуманітарної освіти є те, що засвоєння знань щодо тих чи інших сторін суспільного життя означає не просто інформаційну обізнаність. Опанування ними сприяє духовному становленню молодій людини.

Сучасна практика з очевидністю доводить той факт, що однією із головних перешкод на шляху до ефективного оволодіння знаннями є пасивне навчання. Тому потрібно не просто передавати студенту стандартний набір знань, а навчити його самостійно вчитись, отримувати інформацію, вирішувати спочатку типові, а потім і нетипові завдання. Таким чином, на перший план виходить розвиток здібностей студентів до самоорганізації та самоосвіти. У рамках суто аудиторних занять ці якості не завжди можуть бути сформовані, тому важливим є підвищення ефективності самостійної роботи студентів.

У широкому сенсі під самостійною роботою розуміють різноманітні види індивідуальної та колективної пізнавальної діяльності студентів, спрямованої на виконання завдань навчального, дослідницького характеру із методичним супроводженням викладача, але без його безпосередньої участі [1, с.10].

В сучасних умовах в організації самостійної роботи студентів все більше значення набувають інформаційні технології. Доцільність їх використання пояснюється тим, що вони дозволяють посилити інтерес, мотивацію до навчання, у тому числі до способів отримання знань; розвивати інтелектуальні здібності студентів; забезпечити більшу індивідуалізацію та диференціацію навчання, формувати бажання діяти самостійно; надавати переваги активним методам навчання; покращити наочність навчання; спростити та пришвидшити доступ до навчальної й наукової інформації через мережу Internet.

Серед комп'ютерних засобів, що найчастіше використовуються при вивченні гуманітарних дисциплін, слід назвати мультимедія. Ця інформаційна технологія об'єднує в одній програмно-технічній системі текст, звук, зображення, анімацію тощо. Завдяки документальній переконливості і сконцентрованості викладу студенти засвоюють значний обсяг навчальної інформації за порівняно короткий

час, що звільняє викладача від потреби пояснювати те, що з достатньою повнотою розкривається за допомогою візуальних та звукових засобів.

Мультимедійні засоби володіють значними інтерактивними можливостями. Вони дозволяють студентам значною мірою самим управляти навчальною інформацією: встановлювати швидкість подачі матеріалу, число повторень, пристосовуючи його під свої індивідуальні здібності. Вони звертають увагу на те, що їх цікавить найбільше, повторюють вивчене стільки разів, скільки вважають за потрібне, що сприяє ефективнішому сприйняттю.

Створення, накопичення та урізноманітнення інформаційних ресурсів (електронні підручники, посібники, мультимедійні презентації, відеолекції, комп'ютерні програми поточного та підсумкового контролю знань студентів тощо) зробило можливим перейти до впровадження дистанційної освіти. Сучасна дистанційна освіта – це розгалужена система передачі знань на відстані за допомогою різних засобів і технологій, яка сприяє отриманню студентами необхідної інформації [2].

Викладачами гуманітарних дисциплін вже накопичений досвід створення дистанційних курсів, які використовуються студентами в їх самостійній роботі. Розроблені курси можна розглядати, з одного боку, як інструмент забезпечення результативного засвоєння теоретичного матеріалу, з іншого, як засіб формування у студентів умінь і навичок самостійної навчальної роботи.

Стислий виклад основних аспектів кожної теми та її мультимедійний опорний конспект, а також уривки із різних підручників, посібників, монографічних досліджень та оригінальних творів мислителів минулого, що містяться у дистанційних курсах, надають можливість ґрунтовно опрацювати кожну тему.

В дистанційних курсах особливе місце належить індивідуальним завданням. Такі завдання різняться своїм рівнем складності. Серед них є вправи-тести, виконуючи які студент має змогу переконатися, чи оволодів він матеріалом тієї чи іншої теми, тобто це завдання репродуктивного рівня. Завдання вищого, або продуктивного та творчого рівня передбачають активне оволодіння матеріалом

та вміння його відтворити і застосувати. Таким чином, студент сам обирає собі завдання за своїми можливостями. У результаті для всіх навчання набуває індивідуалізованого характеру, відбувається об'єктивне урахування свого інтелектуального потенціалу.

Важливим моментом ефективної організації дистанційної освіти є створення системи контролю і вимірювання отриманих знань. Проведення електронного тестування перетворюється на найбільш розповсюджену форму контролю в умовах дистанційного навчання. Висока технологічність електронного тестування сприяє реалізації основних його переваг: об'єктивність результатів контролю знань; підвищення ефективності контролю за рахунок збільшення кількості і регулярності тестувань; наявність однакових для всіх студентів правил проведення педагогічного контролю і адекватної інтерпретації тестових результатів; можливість протоколювання усіх етапів контролю і спрощення статистичної обробки результатів контролю; реалізація можливостей самодіагностики і самоконтролю; поєднання тестових технологій з іншими сучасними інформаційними технологіями, які використовуються у дистанційному навчанні.

Отже, застосування дистанційних технологій при вивченні гуманітарних дисциплін дозволяє більш ефективно організувати самостійну роботу студентів завдяки збільшенню джерельної бази навчального матеріалу, кращому його унаочненню, можливості працювати у зручний для студента час, обирати власну траєкторію навчання, індивідуалізуючи й диференціюючи цей процес, здійснювати самоконтроль засвоєння знань.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Жук О.Л. Педагогические основы самостоятельной работы студентов: пособие для преподавателей и студентов. – Минск: РИВШ, 2005.
2. Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності / Освітній портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/articles/30.html/>